СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 10. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 14 січня 1933.

VOL. XLI. No. 10. Jersey City, N. J., Saturday, January 14, 1933. THREE CENTS.

ПАМЯТАЙМО, ЩО РІЗДВЯНУ КОЛЯДУ ПРИЗНАЧУЄМО ЗАВЖДИ НА РІДНУ ШКОЛУ В СТАРІМ КРАЮ

ЖЕРТВИ СЛАТИ НА ТАКУ АДРЕСУ:

„OBYEDNANYE"

P. O. Box 122. Hudson Termirnal, New York, N. Y.

ГУВЕР НЕ ДАВ ФРАНЦІЇ НІЯКОЇ ОБІЦЯНКИ В СПРАВІ ДОВГІВ

ВАШИНҐТОН. — Ті офіціяльні особи, що були свідками переговорів президента Гувера з французьким премієром Лявалем, подають, що президент не дав Франції ніякого приречення в справі продовження мораторії. Він тільки сказав, що є можливість ревізії воєнних довгів на підставі фінансової спроможности країв-довжників. Але до тих країв не могла бути зачислена Франція, яка мала тоді в „Ню Йорк Федерел Різерв Бенк" $700,000,000 у золоті.

ПРЕМІЇ ФАРМЕРАМ.

ВАШИНҐТОН. — У палаті послів перейшов 203 голосами проти 151 законопроєкт, який має привести до зрівнання теперішніх цін на фармерські продукти з цінами передвоєнними. Отсей проєкт відноситься до пшениці, бавовни, безрог, тютюну, рижу, пінеців і маслових товщів. Державна скарбниця виплачуватиме фармерам бонуси, які зрівнають щодо тих продуктів теперішні ціни з передвоєнними. Фармер, котрий схоче скористати з того бонуса, мусить доказати, що він зменшив управу ріллі й годівлю безрог на 20%, а щодо масляних товщів — на 80%.

Потрібні на виплату бонуса гроші будуть стягнені дорогою податків, які заплатять консументи.

ЗА БІЛЬШУ ЕТИКУ В ПРОМИСЛІ.

НЮ ЙОРК. — Зорґанізовано „Ди Едісон Електрік Інститут", котрий має на меті очистити електричні підприємства від ошуств, яких допускаються ріжні компанії, що займаються тільки спекуляцією шерами електричних підприємств. У тім інституті вже є зарепрезентовані 85% підприємств, котрі займаються доставою електрики. Всі вони зобовязалися до певних норм у діловодстві, а саме до точного й постійного публичного проголошення фінансових звітів. Інститут заложено з ініціятиви тих компаній, котрі потерпіли на спекуляціях Інзола.

КУЛИДЖ ЗАЛИШИВ УСЕ МАЙНО ЖІНЦІ.

НОРТГЕМПТОН (Месечусетс). — Тестамент бувшого президента Кулиджа має всього 75 слів. Цілий маєток записано місіс Кулидж, вдові по покійнім. Маєток представляє тепер вартість коло $500,000. Кулидж заощадив зі своєї платні, будучи президентом, $165,000.

За статті до журналів дістав $75,000, а за статті до часописів — $218,400.

Для свого сина Джана призначив ще за життя фонд на суму $75,000.

ЖІНКА МОЖЕ ЗАБАВЛЯТИСЬ, АЛЕ ТІЛЬКИ РАЗ НА ТИЖДЕНЬ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Релф Кіямпіті казав судді, що з його жінкою, місіс Мері Кіямпіті, літ 44, і матірю 9 дітей, було цілий час усе в порядку, поки вона не вписалася до бриджевого клюбу. Від того часу вона кождого четверга покидає вечером хату, йде до клюбу і там грає з іншими жінками бриджа, й то нераз аж до 3 години по півночі.

Та суддя заявив, що кожда жінка має право до якоїсь розривки і він не бачить нічого злого, коли жінка переведе одну ніч на тиждень у якімсь порядним товаристві.

НЕ ХОЧЕ ГОДИТИСЯ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд Коломбії повідомив постійну комісію для вирівнання міжнародніх спорів, що не хоче переговорювати далі з републикою Перу в справі Летиції. Каже, що границі були вирішені в 1922 р. остаточно. І не хоче ніякого посередництва, а каже, що боротьба між Коломбією і Перу є внутрішньою справою обидвох заінтересованих сторін.

НАПАЛИ НА ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ.

НЮ ЙОРК. — Понад 1,500 членів кравецької безробітньої ради враз зі своїми комуністичними провідниками пробували дістатися до бюр „Емердженсі Ворк енд Реліф Бюро" при 4-тій евені і 23 улиці та домагатися допомоги. Поліція стягнула яких 150 полісменів, щоби розігнати протестуючих, які пробували вдертися до офісів 4 наворотами. Тим разом поліція не арештувала нікого. Найбільше протестували Мурини. Казали, що їм відмовляють допомоги.

НАУКА ЩЕ НЕ ВСЕ, КАЖЕ ПІКАР.

НЮ ЙОРК. — До Америки прибув славний фізик, професор Оґуст Пікар, відомий зі своїх дослідів, які він поробив у бальоні, що піднісся на 10 миль високо. Запитаний репортерами про те, чи наука принесе людству спасення, відповів, що сама наука не може дати спасення, а тільки наука разом з релігією і працею на інших ділянках.

ЗА СІМ ГОДИН З ПАРИЖА ДО НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Пікар подає, що його подорож з Італії до Америки тревала 8 днів. Але заразом заповідає, що вже в багатьох краях будують стратоплани, які перелетять океан на протязі 7 годин. І теперішнє покоління ще дожиє цього, бо це може статись уже в найближчих роках.

ПРИПИНИЛИ В УРЯДУВАННІ ПОВІТОВОГО КОМАНДАНТА ПОЛІЦІЇ.

В Раві Руській вели кілька тижнів слідство проти команданта тамошньої поліції, Чарнецького, бо йому закинули надужиття. Тепер Чарнецького припинили в урядуванні, а становище повітового команданта віддали комісареви Куньчикови.

ПОЛЯРНЕ СЯЙВО ШТУЧНО ВІДТВОРЕНЕ.

Три Віденці зробили новий спохальний винахід. Технік Бріхе і дослідники полярного світла Р. Штермер і Феґард зуміли в своїй лябораторії відтворити штучно освітлення підбігунового неба і передати це на фільмі. Сніжні простори, ледовики, хати Ескімосів, хмари, порухи природи та поодинокі моменти, як овид розвиднюється, все це вчені відтворили штучно так, що око глядача має найповнішу ілюзію дійсности. А проте все це „чудо" зроблене тільки при помочі лямпки з катодовими промінями і двобігуновим маґнетом. Лямпа заступає сонце, а маґнет землю. Самі вчені, заки побачили цю незвичайну наукову вигадку, не вірили, яким робом вона можлива.

ПІВТРЕТЯ РОКУ ЗА НАПАСТУВАННЯ ВЧИТЕЛЬКИ.

Півтретя року в карнім заведенню в Принс Алберт дістав від поліційного судді Леджера в Саскатуні 28-літній Іван Цимбровський, колишній мешканець Вінніпеґу, за напастування вчительки Евеліни Кембел зі школи Гемтон коло Меклін. Цимбровський напав на мешкання вчительки рано 5. грудня. Вчителька була вдома тільки з 12-літньою сестрою і 4 години з сокирою в руці боронила йому вступу до хати, тоді, коли її сестра держала в руках пачку перцю, щоби ним засипати напасникови очи.

Цимбровський каже, що походить з Польщі, одначе виховавсь у Вінніпеґу, де приїхав у 6 році життя. За крадіжі з вломом сидів у Вінніпеґу ще хлопцем два рази по 6 місяців, недавно у Виндзор, Онт., був засуджений з завішенням вироку за перекрадання іміґрантів через границю, а також був депортований зі Злучених Держав.

АРЕШТУВАННЯ Д-РА О. БАРВІНСЬКОГО.

В суботу, 17. грудня 1932 р., арештовано у Львові відомого лікаря д-ра О. Барвінського та переведено в нього основну ревізію. Його арештовано у звязку зі слідством у справі городецького нападу.

Д-ра Барвінського підозрівають, що він одному з підсудних (Жураковському) виробляв „алібі".

В Станиславові арештовано студ. Ясінського і студ. Я Гаврилюка.

БОРОТЬБА УКРАЇНЦІВ З СИНОДОМ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

Дня 18. листопада 1932 р. відбулося засідання тимчасового заряду православного Церковно-Суспільного Комітету для помочі безробітним. На тому засіданню присутні члени-Москалі розглядали заяву членів-Українців про їхню сецесію з Комітету. Ця сецесія є в звязку з відкиненням Св. Синодом Православної Церкви просьби Українців, щоби відправляти панахиду за гетьмана Івана Мазепу. В тій заяві представники злучених українських еміґраційних орґанізацій у Варшаві мотивують своє виступлення в той спосіб:

1) Умова між Україною і Москвою була підписана на засадах рівноправства, при чому Москва зробила замах на права України. Тому акція Мазепи повинна бути розглядана не як нарушення присяги, але як оборона належних прав.

2) Московська церква не виклинала навіть у тих випадках, де дійсно було нарушення присяги, як наприклад, у справі декабристів і в справі вбивства Александра II.

3) Заява Православної Церкви, що вона не може рішити справи, рішеної вже московською церквою, не має історичного значіння, бо Іван Мазепа помер у Румунії, по киненню клятви, та був похоронений згідно з церковним обрядом, а навіть у церкві.

4) Тому відмова Св. Синоду, щоби з бл. п. гетьмана Івана Мазепи зняти клятву, нарушує національні почування Українців — і тому українські орґанізації рішили відкликати своїх представників з Церковно-Суспільного Комітету й з Митрополичого Православного Т-ва Добродійности.

ПОЕТ КОЛЬПОРТЕРОМ СВОЇХ ВЛАСНИХ ТВОРІВ.

Визначний мадярський поет Йосиф Ерделій, двічі відзначений літературною нагородою, дістав дозвіл від будапештенської поліції продавати свої твори на вулицях міста. І тепер можна побачити Ерделія, як ходить по вулицах Будапешту й продає прохожим свої власні поезії.

2,292 ГОМСТЕДІВ В АЛБЕРТІ ВЗЯЛИ ЖІНКИ.

Від 2. липня 1931 р., коли ввійшли в життя нові гомстедові правила в Алберті, які дають жінкам право брати гомстеди, майже третину гомстедів забрали жінки. 5,012 гомстедів взяли в тім часі чоловіки, а 2,292 — жінки. Давніше, коли гомстеди були під федеральною контролею, одинокі жінки, які могли брати гомстеди, були вдови з малолітніми дітьми та „покинені жінки". Тепер кожда жінка має право взяти гомстед і з цього користають жінки, сестри та дочки фармерів, які хочуть побільшити свої посілости.

ПОЛЬСЬКИЙ СТАРШИНА ЗАСТРІЛИВСЯ В ОЧАХ СЛІДЧОГО СУДДІ.

У бюрі військового слідчого судді Зелінського в Кракові застрілився капітан 4. полку подгалянських стрільців, Едвард Кондек. Польський капітан застрілився в хвилині, як слідчий суддя заявив йому, що мусить його арештувати. Капітан крикнув, що є невинуватий, добув револьвер і стрілив собі в уста.

БОЛЬШЕВИКИ ЗІСТРІЛИЛИ СВІЙ ЛІТАК.

Біля села Ліхачево совітська сторожа почала обстрілювати совітський літак, що летів пізним вечером у сторону польського кордону. На це з літака впали теж сальви машинових крісів. По якімсь часі літак упав з висоти 300 м. Летуни вискочили на легкопадах. Були це аспіранти совітської військової школи у Вітебску.

Ґ. П. У. занялося цею справою і веде тепер слідство проти летунів, підозріваючи їх, що вони хотіли втекти до Польщі. Їх відставлено до Мінська.

БАТЬКО ЗАСАДИВ СИНА ДО ВЯЗНИЦІ.

У Вильні поліція арештувала бувшого судового апліканта Каменецького, сина відомого на виленськім ґрунті промисловця. Арештування наступило на підставі жалоби, яку вніс батько Каменецького. Він повідомив прокуратуру, що у Варшаві померла його жінка, яка залишила в спадщині камяницю. Син продав цю камяницю за 170,000 зол., при чому батько мав одержати 35,000 зол. Та цих грошей він не одержав, бо син забрав собі всі гроші.

ПРИ ЗВУКАХ ПОХОРОННОГО МАРШУ ВБИВ ТОВАРИША.

Перед окружним судом у Варшаві станув 30-літній Едвард Квятковський, котрий у березні м. р. в однім ресторані при звуках замовленого в орхестрі жалібного маршу в страшний спосіб доконав вбивства свого товариша Ляcоцького. Суд засудив Квятковського на 10-літню вязницю.

ОЗНАКИ КРІЗИ.

Директор двох берлінських театрів хотів бути щирим цими днями у гурті своїх приятелів і прохав їх відгадати, скільки він мав доходу цього вечора. Один його театр давав при повній авдиторії 4,000 марок касі, другий 1,500 марок. Приятелі, теж театромани, знали, що з театрами буває біда і відгадували на знижку: 500, 400, 300 марок. Виявилося, що цей директор не продав ні одного білету. Таке трапилося йому вперше від 30 літ. Міські театри у Львові мали вже цього року теж менш-більше такі дні.

ПОЛЯКИ ВШАНУВАЛИ ЛАТИНСЬКЕ РІЗДВО МАСОВИМИ АРЕШТАМИ УКРАЇНЦІВ

УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ПІД ПОЛЬЩЕЮ СТЕРОРИЗОВАНЕ АРЕШТАМИ ТА МАСОВИМИ РЕВІЗІЯМИ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Хвиля масових ревізій та арештів на українських землях під Польщею в другій половині грудня минулого року та на початках січня досягла вже давно небувалих розмірів. Польська поліція та жандармерія лютують в українських містах і селах, нападаючи на українські доми, інституції, орґанізації й т. п. та арештуючи масово невинних людей. Більшість арештованих, після звичайного польського „переслухання на поліції", по якому „переслухані" видужують не скоро, поліція змушена багатьох звільняти з недостачі доказів вини.

Годі подавати імена арештованих за останній тиждень грудня й початок січня, бо на це не вистарчить ґазетної сторінки. Арешти Українців і ревізії переведено в таких повітах: Станиславів, Львів, Дрогобич, Стрий, Самбір, Тернопіль, Рава Руська, Перемишляни, Копичинці, Теребовля, Золочів, Чортків, Борщів і кілька інших. Таксамо арешти й ревізії переводиться й на українських землях за „сокальським кордоном".

Підчас ревізії поліція забирає майже кожду українську книжку та часопис, які знайдуться в українських руках. Так, наприклад, забирають і конфіскують книжки Літературно Науковий Вістник, що вже пройшов польську цензуру, конфіскують книжку „Син України" Златопольця, оповідання Кащенка „Під Корсунем", твори І. Франка, Шевченка й т. д. „Тиха пацифікація" українських земель під Польщею набирає таких розмірів, що вона вже стається нестримано ґвалтовною й страшною не менше від проклятої памяти кривавої пацифікації 1930 р.

ОСТАННІЙ АКТ ЛІСЬКОЇ ТРАҐЕДІЇ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — При кінці грудня в сяніцькому трибуналі відбулися дві розправи проти селян ліського повіту в звязку з відомими кривавими подіями в тому повіті. Перша ґрупа підсудних складалася з селян: 8 греко-католиків і 3 римо-католиків. З них 7 засуджено на вязницю від 14 місяців до 2 років.

Друга ґрупа складалася з 12 українських селян. З них 11 засуджено на тяжку вязницю на час від 1 до 2 років, а одного звільнено від вини й кари. Цими процесами закінчилася довга низка розправ у ліському повіті.

ПОЛЯК УЧИТЕЛЬ ЗАКАТУВАВ УКРАЇНСЬКУ ДИТИНУ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — В селі Джурові, снятинського повіту, учителює Поляк Гієронім Біліна, який відомий зі свого жорстокого поведення з дітьми. При кінці листопада він почав питати малого хлопця Михайла Семаня рахунків. Перестрашений розправою вчителя з попередніми школярами, хлопець нічого не міг відповісти. Тоді вчитель вхопив хлопця за вухо й так тягнув, поки не урвав його.

Лікар з Рожнова, Шпінрат, ствердив, що дитина довго не пожиє. І дійсно, за короткий час хлопець помер у шпиталю в Снятині. Лікар Шпінрат боїться видати батькови свідоцтво з його перших оглядин хлопця, щоб не наразитися на гнів можновладців.

СТАЛІН РОЗГАНЯЄ СТАРИХ КОМУНІСТІВ.

МОСКВА (СССР). — Партійний зїзд комуністичної партії переводить радикальну „чистку" партії на основі вимог Сталіна. З партії виключено багато комуністів. Між ними є такі старі комуністи, як комісар постачання Айсмонт і комісар для міст Т. Толмачов. Їх прихильника Смірнова виключено з центрального комітету партії, а бувшого премієра Рикова і членів Центрального Комітету Томського і Шміда попереджено, що коли вони далі будуть в опозиції до Сталіна, то їх виключиться з партії й зашлеться на Сибір.

Центральний Комітет комуністичної партії попереджає, що з усіми опозиціонерами він буде розправлятися жорстоко, не зважаючи на їх партійний стаж і заслуги перед комуністичною революцією.

КРІВАВІ БОЇ ПОЛІЦІЇ З АНАРХІСТАМИ Й КОМУНІСТАМИ.

МАДРИД (Еспанія). — Стану облоги не доведеться проголошувати в Еспанії, бо уряд сподівається вгамувати без того повстання большевиків та анархістів. В селі Мідіна Седонія національна ґвардія висадила бомбою дім, у якому були комуністи та анархісти, котрі стріляли в ґвардію. Підчас вибуху тієї бомби вбито 19 ворохобників, а решту поліція арештувала.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З НОВИМ РОКОМ.

З українським Новим Роком вступаємо в новий рік старої боротьби за заховання українського імени, української культури і за здобуття на українських землях української державности. А і тут на американській землі хочемо заховати для українського імени якнайдовше те, що звязане з українською кровю.

Новий Рік, як день чи дата, не вносить у саме людство, а тимсамим і в наше українське життя, ніякої дійсної зміни. Бо конвенціональні бажання, якими люди обмінюються на Новий Рік, є тільки менше чи більше щирим пустословям. І такими здебільша є новорічні статті, промови і т. п.

Та з того, що так бувало, не значить, що й так далі має бути. Бож чейже раз на рік можна таки здобутись на те, щоби перевести хоч сяку-таку ревізію нашого життя. Без надії не жиє людина, й не жиє нарід. Але самими надіями годі себе кормити. Треба заразом з побажаннями і надіями зробити щось реального, хочби найменшого, що зближає нас до здійснення наших надій і побажань.

Сьогодня ми вже у своїй свідомій і відповідальній частині згідні з тим, що ми самі вирішимо свою власну долю. А як не зможемо вирішити, то годі навіть припустити, щоби 40 міліонам нездарів, які не вміють чи не хочуть себе зорганізувати, хтось інший збудував державу. І українське життя в Америці може вдержатися тільки при надзвичайній посвяті теперішнього покоління, що поставить собі за завдання: все для вратування при українстві тут родженої і вихованої молоди.

В Рідній Краю, не зважаючи на важке ярмо окупантів і на важкі часи, є такі сильні вияви української живучости, що вже не треба мріяти, але треба думати про те, що надходить момент, де треба бути нації готовою на нове надзвичайне висилення, щоби мати свою державу. А тут в Америці кладуться нові, тривкіші й культурніші основи українства, яке вже саме собою зачинає пригортати до себе нашу молодь.

Все те треба в новім році посилити. Тому треба нашим організаціям, часописам, партіям і тим, що стоять на провідних місцях, старатися в новім році виказати добру волю й охоту до взаїмного зближення у тій практичній роботі, яка веде нас до наших великих спільних цілей. А та робота зблизить нас скорше й краще, ніж святочні побажання чи новорічні промови та статті.

ПОТРЕБА ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРОПАГАНДІ.

В звязку з останніми подіями на Західній Україні політичне положення українського народу під Польщею стало незвичайно важке й складне. Дотого польська пропаганда намагається використати на міжнародній арені процес, звязаний з Городком Ягайлонським і з виконанням засуду смерти на двох молодих українських революціонерах, та злучити його з убийством польського політика Голувка, як це намагався робити польський прокуратор підчас цього процесу. Польща хоче в той спосіб спаралізувати всяку українську акцію на міжнародній арені, а, вибивши український терор, старається в Женеві добитись скасування щодо Польщі договору про охорону національних меншин. Все те вимагає негайного українського протиділання.

Треба теж видвигнути на міжнародній арені інші справи, бо положення українського народу під Польщею погіршується з кождим днем, і то на всіх ділянках життя. Теперішній уряд має більшість в польських законодатних установах і видає нові, некорисні для українського народа і розвитку українського життя закони. Згадаємо тільки найважніші: нові шкільні закони, новий вязничий регулямін, новий карний закон, новий закон про збори, новий закон про стоваришення, нові закони про кольонізацію північно-західних українських земель. Зокрема нові шкільні закони і новий закон про стоваришення можуть у майбутньому бути просто катастрофальні для українського народу. Перший з цих законів замикає сільській молоді доступ до середніх і високих шкіл, та має на меті припинити продукцію української інтелігенції й зліквідувати українське приватне шкільництво. Другий закон може перепинити, а навіть унеможливити розвиток українських освітніх спортових, господарських, гуманітарних і кооперативних установ. Боротьбу з тими законами веденеться у краю з тими законами ведеться в краю на внутрішньому фронті шляхом осудомлювання українських мас про небезпеку нових законів і шляхом протестаційні акції, а на міжнародній арені шляхом петицій. Петиції в справі шкільних законів, у справі розвязування українських кооператив на північно-західних українських землях, а вкінці в справі побоїв політичних вязнів розглядатиме Союз Націй на січневій сесії. Акція краю перед Союзом Націй може вплинути коли вже не на зміну виданих законів, то на спосіб пристосування їх у практиці.

Значить, треба бути українським делегатам з краю у Женеві й деінде. Та нема на те фондів.

І отсе українські провідні політичні установи в краю подають у письмах до американських українських установ, що акція краю на міжнародній арені заломиться, коли край не одержить негайної допомоги від Української Заморської Іміграції.

Вже в січні з огляду на засідання Ради Союза Націй є конечним виїзд українських делегатів за кордон. Цей виїзд є конечно вказаний з огляду на останні політичні події в рідній краю, бо **треба задержати під цю хвилю звязок краю з міжнародною пресою і з міжнародними чинниками.**

Отже та справа важна й некуча. Тут в Америці вже неараз писалося з ріжних боків про потребу української пропаганди. Тепер є добра нагода ще раз видвигнути ту справу. А в першу чергу заманіфестувати її розуміння негайною жертвою, зложеною на ту ціль.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

О. Сновида.

КІНЕЦЬ ПЯТИЛІТКИ.

Сталінівська Росія є на передодні тяжких економічних і політичних струсів у звязку з замкненням останнього року „пятилітки".

Який білянс тої „пятилітки"?

В той час, як перші роки — бодай на папері — совітська промисловість зростала на 22% річно, в 1932 р. наступає **загальний спад.** А саме: підстанові галузи індустрії, вугільна, залізна і сталева, виконали **цілу третину** менше від усталеного пляну. Виріб бавовняного прядива є нижчий як в 1929 р., продуктів першої потреби 20% менше. Брак конзумційних товарів вплинув на велике підвищення цін і, тим самим, на подорожнення коштів продукції; покупна ціна паперового рубля впала як ніколи.

Так у ділянці продукції. Ще гірше в **хліборобстві.** Сталін думав, що, сколективізувавши село, він забезпечить совітській державі більш правильне і обильне стягнення збіжа. І жорстоко помилився. В рішаючий для жнив місяць жовтень найбільш хлібодайні райони СССР цілковито не допослали. Нижне Поволже виконало тільки 43.6% пляну, Північний Кавказ (з українською Кубанню) — тільки 24.9%, а Україна — 24.8%.

Це, віє, річ ясна, страшенно захитало торговельним білянсом совітського союза. І так: коли цей білянс в р. 1929 виносив **плюс** 42 міліони рублів, виносив він у 1930 — вже **мінус** 22, а в 1931 — **мінус** 249 мл. рублів. За перші девять місяців 1932 р. — мимо зменшеного імпорту — торговельний білянс був знову **мінус** 142 міл. рублів. Це очевидно видає совітський союз на ласку й неласку західних кредиторів, бо експортом своїм чимраз тяжче Совітам платити свій імпорт. Цим пояснюється м. ін. і нагла пониженість совітської заграничної політики.

Оттакі неприємні білянси пятилітки для Совітів. **Якжеж думає з ними боротися диктатор?** Передусім — обіцянками: селянам обіцяється, коли вони в приписаний час здадуть державі контрибуцію збіжеву, дозволити вільно торгувати рештками. Але на цю вудку вже села не злапати! Показалося (як видко з газет совітських), що на цілий ССР повністю виконали свої „зобовязання" супроти держави — лише підмосковський район і татарська „республіка", які й отримали права вільного торгу. Решта совітських „республик" — як видко з поданих вище цифр — завели надії держави... Що з ними робити? Забирати збіже силоміць? Нема як, бо й навіть місцеві партійці повстануть проти того. А зрештою, коли й забрати силоміць, то селянин поріже худобу, бо мусить з чогось жити. А тоді — без навозу—і земля в наступній році менше вродить, і забракне насіння на засіви. Буде мусіти держава давати... Хоч верть крутъ, хоч круть верть, а в черепочку смерть, як то кажуть. Вовтузяться ще Совіти з тракторами, але половина їх відразу стає неужиткові, а зрештою для доброго врожаю не трактори потрібні большевицькому селу, а добрий плуг, добре насіння, угноєння, ну, і якийсь **стимул для праці,** якого підсовітський дядько тепер, коли цілий продукт праці йому конфіскується, — не має і не матиме, як довго істнуватиме большевицький режім. Покиж, як тепер є, отой селянин збиратиме з гектара 7 метр. цетнарів, в той час як на Заході збирає селянин від 14 до 22, жадні заходи диктатора нічого не вдіють.

Ще менші вигляди мають заходи Совітів „ратувати промисловість. Тут рішили вони скасувати майже фабричні „розпределітелі", кооперативні крамниці і віддати їх управу з рук робітників до рук — директорів фабричних. А ці вже матимуть право — після свого уподобання—роздавати картки на засоби поживи, а „лінивим" — нічого, або („нечемним") зменшені порції. Крім того „поручається" тим директорам запровадити власні фарми самим звязатися з близькими „колхозами" в цілі заосмотрення фабрик у засоби поживи... Не треба бути мудрим економістом, щоби побачити, що ці заходи не значать нічого іншого, як **бажання збанкротованої держави позбутися взятого на себе** — при запровадженню соціялізму — **обовязку прогодувати** населення. Отже останні заходи Сталіна є загальне — „ратуйся, хто може!"

Очевидно, диктатор сам свідомий, що легко з тими розпорядками не піде, що навіть партійці повстануть проти них. І тому — зарядив **генеральну чистку партії,** з якої викидатиме „опортуністів і правих ухилистів". Досі двічі підпринималося **загальну** „чистку" партії в переломові для режіму моменти. А саме, в 1921 — при переході від военного комунізму до ленінського „Непу"; і в 1929 — при переході від Непу до „генеральної лінії" Сталіна — пятилітки і насильної колективізації. При кождій з таких чисток до 200 тисяч комуністів вилітали з організації. Скільки доведеться партійній мітлі тепер вимести, скоро покажеться...

Але тепер, **коли „зрада" проникла в самі ряди партії,** коли всякі розпорядки диктатури ведуть лише до збільшення хаосу, тяжко припустити, що цими всіми декретами і наказами можна буде стримати совітський віз, що точиться в пропасть...

Білянс пятилітки є страшний. Ще страшніше розчарування людности, яку дурили наступленням раю. На наслідки того розчарування мабуть не довго доведеться ждати...

— Коли ви, пані, будете так глядіти на мене, то я не матиму сили заволодіти над собою та мусітиму поцілувати вас!

— Мушу вам признатися, що я не можу глядіти так довго.

СПІЗНЕНИЙ НОВИЙ РІК.

(За Йосифом Томасом).

У східних країнах Новий Рік є рухомий та приноровлюється до руху сонця й місяця. Туземці, здані на полеву працю, освідомили собі, що сонце на весну приближується, осягає в літі найбільшу теплоту, а в осени тратить її. Далі, що рано звляється на сході, щоби вечером зайти на заході. Коли це пізнали, зрозуміли, що є щось спільного між сходом, ранком і весною, подібно як між заходом, вечером і осінню. Південь означав для них полудне і літо, північ, ніч і зиму. Зміни місяця звязалися на заході та були в звязку з ніччю.

В Індокитаю вживають китайського календаря, який оснований на тих обявах. Новий рік є рухомий і припадає на той день, коли сонце вступає у знак Риби, що буває між 20. січня та 19. лютого. Тому Анаміти святкують „Маланки" двічі, раз останнього дня грудня разом з чужинцями, які їм за цю уважливість відплачуються тричі при кінці їх року. В тропікальних околицях витають радо кожде свято, яке перериває буденну нудьгу, та дає нагоду замикати крамниці й уряди.

За мого побуту в Індокитаю анамітський Новий Рік починався 2. лютого. Три дні святкували ми „Маланки", свято Нового Року треває також три дні, в заможних родинах іще довше. Більшість Анамітів і Китайців у Саігоні зачинила свої крамниці й чужинці були з ними солідарні, що в інших справах не буває. Державні уряди були зачинені, часописи не виходили в ті дні, не було теж можна післати листа. Лише Індійці сиділи як звичайно при пультах своїх крамничок між харчами та були вдоволені, що заробляють більше ніж звичайно. Бо Анаміти й чужинці, що звичайно купували в крамницях своїх земляків, купували сьогодні в них.

З початком лютого зимове вернєма було в повному розвитку, що значило, що від ранку до вечора було страшно горячо. Воно знесилювало та нищило в зародку охоту до якоїнебудь праці. Одначе вернєма було багато зносніше, ніж літом. Вулиці були висохлі, а прохожі скривалися в вузку смугу тіни, що її кидали доми. Лише на терасі готелю „Континенталь" було життя, де анамітські хлопці в білих одягах і босі розносили холодне пиво, ріжки (печиво) та содову воду або ко-нгат, як називають коняк.

Я був би вже покинув Саігон, був би поїхав далі на північ до Камбоджі до руїн славної святині в Ангкорі, та мене здержало свято Нового Року, що є в Індокитаю найбільшим святом. Китайці й Анаміти приставляли це свято разом. Їх доми були прикрашені прапорами та прозірними, пестро мальованими ліхтарнями. На домах і крамницях Анамітів маяли французькі прапори, а Китайці повивішували китайські революційні прапори з білим колесом на синьому полі.

Туземці та Китайці стріляли з ракет, а до найбільшого гуку прийшло вечером. Стріли чути було без упину, партоми вибухали під колесами трамваїв, ракети літали у воздусі, а під ногами прохожих скакали запалені жабки. Діти й дорослі брали участь у тих веселощах, а французькі поліцаї нікому не перепиняли в радощах. Лише вогневі сторожі були на поготівлі, а поделі озивалися дзвінки сикавок, що їхали на передмістя гасити вогонь, де заблукавша ракета запалила хати туземців.

Недалеко Саігону є Холю. Оба міста получені трамваєм. У Холю жиють майже виключно Китайці, які тут багатіють на торговлі рижом. Мають вони тут гарні доми, клюби. Славлять тут Новий Рік іще гучніше ніж у головнім місті. Вулицями проходив довгий похід. Численні учасники походу мали маски змій і демонів. Духовників несли у лектиках (носилках), перед ними й за ними йшли музики з сопілками, бубнами, гонгами, нестрими лямпіонами, що погойдувалися на бамбусових тичках, ракети вибухали під ногами прохожих. Головним предметом походу був полотняний, пестро помальований змій, довгий може вісім метрів. Несли його хлопці, сховані у його тілі. Змій танцював, вився, світив очима, завдавав жаху, а глядачі на вулицях і в вікнах домів кричали з радости.

На домах висіли довгі стяжки червоного паперу, а на них були золотими буквами виписані приповідки, що пригадували зміну року та бажання щастя. Червоний колір приносить щасливу долю; штучні вогні, ратеки пригадують злих духів.

Свято Нового Року або „тет", як звуть його Анаміти, не має собі подібного в інших країнах. Новий Рік розвеселює серця Анамітів і Китайців. Вони вже довго наперед радіють рижовим вином, опієм, походами. Одні сподіваються, що їм довжники тоді дня вернуть позичені гроші, інші заставляють або продають, чого можуть позбутися, щоби Новий Рік гідно відсвяткувати. Не шкодить, що нераз на це підуть гроші, заощаджені за ввесь рік.

Свято „тет" треба прославити згідно з давнім звичаєм, кий приписує релігія, а має символічне значіння. Сім днів наперед Анаміти застромлюють перед хатою бамбусову тичку, прикрашену когутячим пірям, щоби душі предків і добрі духи пізнали їх дім. На даху прикріплюють вязку лиця, яке проганяє злих духів. Сім днів чистять хату, опорядковують посудину та домашній престол, або впорядковують гроби предків, які є на їх рижових полях.

Двацять четвертий день останнього місяця в році Онь Тао або добрий дух кухні покидає хату і відходить кудись до вищих сфер, щоби господареви небес здати звіт, як супроти нього поводилися члени родини, в яких домі він був замешкав. Той добрий дух домашнього вогнища, для якого ввесь рік безупинно вдержують вогонь, дістає при кінці року щось наче „різдвяну відпустку" на десять днів і вертається знову четвертого дня першого місяця нового року. Вся родина приймає його та витає з великими почестями, щоби був добрий та не жалував за небом.

Онь Тао є сторожем дому, а також наглядає, щоби члени родини поводилися гідно, тому всі стараються здобути його прихильність. Коли дух цей задоволений, щастя та вдоволення панують увесь рік у хаті. Цей звичай мати в хаті доброго духа та нічим його не образити має велике значіння для домашнього життя та спокою в родині. Також у кухні, де живе Онь Тао, заборонено зчиняти крики, плакати, співати, тому жінки йдуть радше полагоджувати суперечки перед хату, щоби не настроїти проти себе Онь Тао. А чоловіки мають дома святий спокій.

Відізд доброго духа кухні на „різдвяну відпустку" є великим святом. Щоби йому влекшити дорогу, члени родини купують рибу, рака або найчастіше коня з червоного паперу та спалюють його вечером. Попіл розсипають у повітря, щоби дух міг поїхати до неба на коні, рибі або раку. Жінки варять йому на дорогу рижу, а чоловіки купують йому гроші з срібного або золотого паперу. Все те кладуть вечером на домашній престол, кланяються та розлучаються з кухонним духом, дякуючи йому за приязнь, яку їм виявляв минулого року. Ті річи, що кладуть на престол, також палять, щоби їх дух знайшов у воздусі.

Новий Рік в Індокитаю не зачинається опівночі, як це є в інших краях, лише кожна родина зачинає його, коли сама хоче, між 18. і 22. годиною, та так, що застромлює в землю перед хатою байбусову тичку. На тичці причіпляє кошик з харчами, з бетелевим листям, малесенькими горішками та трєхи гашеного вапна. Таку мішанину Анаміти дуже радо жують, тому то на Новий Рік приносять також її в жертву духови на тичці перед хатою. Дух пильнує городу та входу до хати. Ця тичка помагає теж душам покійних членів родини знайти дорогу до своєї колишньої хати, коли на Новий Рік приходить у відвідини.

Головна увага звернена на домашній престол, який мусить бути в кожній анамітській родині. Ввесь рік стоять на ньому таблички з іменами померших предків; їх добрі діла записані тут і безперервно горять тут пахучі пручики. Релігія Анамітів основується на почитанні предків. Тому Анаміти й Китайці стараються мати сина або кілька синів, які позенно все своє життя вдержують память батьків, покланяючися табличці з іменами на домашнім престолі, а на Новий Рік щоби прилагоджували добрі страви їх душам і щоби доглядали їх гробів. У цьому теж можна добачувати причину, чому Анам, головнож Китай такі перелюднені. Є то поправді дуже розумний закон, який запевняє народови безперервне життя та охороняє його перед вимертям.

На Новий Рік на домашньому престолі накладають багато тісточок із рижової муки, печене мясо, опій, бетель, рижове вино та наслідування грошей із золотого паперу. Біля страв горять пахучі прутики, а в вазах є помаранчеві цвіти.

Батько родини або по його смерти найстарший син підходить до престола, а інші члени родини збираються вколо. Вісім разів клякають перед престолом доброго духа кухні, потім чотири рази перед престолом предків. Батько при цьому говорить молитву, в якій здоровить предків, згадує, що зацвили бресквині та помаранчеві дерева, які є передвісниками наступаючої весни, а гук тріскаючих ракет каже сподіватися родичам, що їм народиться син. Коли їмо овочі, — каже батько в молитві — маємо спогадати тих, що ті дерева садили. Тому просить душі предків на новорічний пир і обіцює гроші зі золотого паперу, пахучі прутики та чашечку рижового вина. Хай тогара грошей засипле родину, хай всі вітки роду множаться та ростуть, хай нам народиться стільки дітей, як мурашок у муравлищі.

На це останне бажання можуть позволити собі лише Анаміти, що живуть у багатій тропікальній країні.

Страви в жертву приносять через три дні. Нового Року: душі предків і добрі духи вдоволяються „нюханням" добрих страв, а члени родини зїдять їх.

Першого дня Нового Року батьки замикаються дома й не виходять, хиба лише на обрядові відвідини до свояків і знайомих. В таку гостину йдуть чоловіки та жінки, що окремо бажають щасливого нового року. Зате взаїмно їх гостять чаєм, конфітурами, мороженим і цукорками.

На Новий Рік своякі та знайомі дають собі дарунки; сподіваються, що рік так початий у добробуті принесе подостаток усього, бож давати та приймати дарунки можуть лише ті, що живуть у добрі. Дістати дар значить збогатитися, а датим щось значить, що нам добре ведеться. Новорічний дарунок, на думку Анамітів, не є лише символом або проявом чемности, але справжньою формою добробуту. Рижові тісточка, які спекли при кінці старого року, ідять щойно з початком нового року, щоби наче принесли добробут із минулого року до нового. Колиж своякі та знакомі пішлють їх собі разом, хочуть тим сказати, що в минулому році мали більше ніж потребували та що їм на найближчий рік також заповідається достаток усього.

Анаміти звязують перехід до нового року з ріжними повірями в родинним і торговельним житті. Залежить багато на цьому, кого першого стрінуть на дорозі в день Нового Року. Перший, хто відвідає їх, повинен бути з доброї, багатої родини; перший покупець у торговлі повинен зробити щасливий початок. Торговці, як перший раз після Нового Року відчинять крамницю, продають крам дешевше, навіть продадуть зі стратою, ніж допустили би до того, щоби хтось відійшов, нічого не купивши. Тому то туземці дуже торгуються у той день.

На Новий Рік змінюється в Індокитаю річна періода й настає весна. На наводнених полях садять риж; аркові й кокосові пальми ждуть першого дощу, які тепер приходять. Врода та життя всеї країни залежить від того, яке вереми принесе Новий Рік і на цьому саме основується значіння свята, яким витають новий прихід.

— То ти перестала співати?

— Так, лікар заборонив мені.

— А він може жиє в твому сусідстві?

М. С.

НА ЗУСТРІЧ НОВОМУ РОКОВИ

Знову ми назустріч Рокови Новому
Невільні ідемо по шляху старому;
Утомлені йдемо працею важкою,
Понурі ідемо несміло ходою,
Бо рік не приніс нам сподівану волю.
Несемо з собою жмут тернів колючих,
Проклонів, нарікань, всіх кривд так болючих;
Несем плач і сльози, злиті із скаргами,
Що матері злили за дітьми — синами,
Що мруть тисячами по тюрмах вонючих.
Несемо жертв наших записник кривавий,
Що їх безневинно стяв Ірод лукавий;
Несемо назустріч новому світанню
Святий заповіт їх, що дали в сконанню...
Закуті ідемо й несемо їх славу.
Та дарма в нас ворог в хід року старого
Лишив по Вкраїні скрізь шибениць много;
Нехай він побіду свою триумфує,
Ярмо нам і пута сильніші готує, —
Не вирве в нас духа живого, вільного!
Ми годо Новий Рік ідімо стрічати!
Бо хтож нас рабами днесь сміє назвати?
„Раб" той лиш, що мовчки несе всі кайдани,
Що мовчки вмирає й за себе не встане.
А внас тисячі є: за волю вмирати.
Ідім же назустріч Рокови Новому!
Ідім з боротьбою, по шляху старому...
Як є в нас і буде посвята й відвага,
У серцях в нас є ВЖЕ І ВОЛЯ Й ДЕРЖАВА.
Ідімож назустріч СОНЦЮ ЗОЛОТОМУ!

Антін Чехов.

НА МАЛАНКИ.

Старенька бабуся ворожить підстаркуватому інтендантови.
— Дорога — каже бабуся.
— Яка?
Бабуся показує рукою на північ. Підстаркуватий інтендант бліде.
— Ви їдете — додає бабуся — а на колінах маєте мішок грошей.
Лице підстаркуватого інтенданта розяснюється.

* *

Службовець сидить при столі та при світлі двох свічок вдивляється в зеркало. Вгадує, якого росту, кольору та темпераменту буде його новий, неіменований ще досі, начальник... Вдивляється в те зеркало годину, дві, три... Мигають йому поперед очі зірки, скачуть палочки, а начальника як нема, так нема! Нічого не видати: ні начальників, ні службовців. Минають чотири години, пять... Аж сприкрилося йому ждати на нового начальника. Встав, махнув рукою та зітхнув.

— Видно, не обсадять його місця! — каже сам до себе. — А то не добре. Нема нічого гіршого як інтеррегнум! (Часколи в державі нема короля).

* * *

...Панночка стоїть на подвір'ю за ворітьми та жде на прохожого. Мусить довідатися, як буде на імя її будучому чоловікови. Хтось надходить. Панночка скоро відчиняє хвіртку та питається:
— Як вам на імя?
У відповідь на запит чує рик і крізь відхилену хвіртку бачить велику темну голову. На голові роги...
— Може й так — каже панночка — ріжниться лише устами.

* *

...Редактор щоденника старається виворожити долю своєї дитини.
— Дайте спокій! — радять йому. — Хочеться теж вам денервуватись. Киньте це!
Редактор не слухає і вдивляється в густі фуси кави...
— Рисунків багато — каже редактор. — Та чорт їх там знає... Це рукавички. Це похожет на їжака... А ту знову ніс... Як мого Макаро... О, теля... Нічого не розумію!

* *

...Докторова ворожить собі перед зеркалом і бачить... домовини.
— Одно з двох — думає. — Або хтось помре, або мій чоловік матиме цього року багато роботи...

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Свято державности.

Заходом Злучених Українських Організацій і при співучасти обидвох парохій відбулося дня 13 листопада Свято Відродження Української Держави на землях Західньої України.

Панахиди по поляглих борцях відправлено в обидвох церквах: о. Кузів в укр. кат. цікві, а о. Запарнюк в укр. прав. церкві. В обидвох церквах виголошено теж відповідні патріотичні проповіди. Переведено теж збірки на край.

До походу, який відбувся пополудні, а який зорганізувався біля Українського Народного Дому, станули понад 3,000 народа. Січи, як демократична так і гетьманська, станули в одностроях. Було понад десяток прапорів: американських і українських. Пригравали дві орхестри: Січова музика під проводом гром. Кравчишина і Молодеча Банда під прводом гром. Леська.

Похід представлявся величаво.

По поході ввійшли до У. Н. Дому ті, що могли там зміститися, щоби послухати святочного концерту.

Як піднеслася куртина, побачили ми на сцені велику могилу з хрестом, а біля могили клячали Січовики. Надійшла українська мати з дитиною, щоби помолитися за поляглого мужа й батька.

Вступне слово виголосив адвокат О. Е. Малицький. Він говорив про значіння Листопадового Свята. А яке воно велике, говорив бесідник, пізнати найкраще по клівлендській громаді, яка закинула на той день свої політичні чи релігійні ріжниці й станула разом як одна родина до святкування великих Листопадових Днів.

Іван Білінський, молодий адвокат, говорив по англійськи і передав картини з геройської боротьби нашого народу за свободу. Говорив, щоби заціквити тут роджену молодь славною минувшиною України.

Головний реферат виголосив редактор М. Хандога, витиснувши своєю промовою неоднy сльозу в очах слухачів. При кінці взивав до обеднання наших сил, бо тільки таким обеднанням зможемо здобути волю і зійтися в золотоверхім Київі, як центрі вільної української держави.

Найбільше причинилися до звеличання свята обидва церковні хори, а це хор „Бандурист" під проводом гром. А. Стандричука з укр. прав. церкви і хор „Боян" під дириґентурою гром. А. Когута з укр. кат. церкви. Треба зазначити, що ті обидва хори, коли цього вимагає народня справа, ніколи не відказуються від активної участи. І на тім святі виступали осібно й разом. Це є дуже похвальна річ, яка цілій громаді дуже припала до вподоби.

І наші декляматори, а то І. Когут і Н. Корнет, вивязалися зі свого завдання теж дуже гарно.

В часі перерви концерту була збірка, котра, як на теперішню кризу, принесла досить гарну суму, бо $121.38. Зложили: Бр. св. Димитрія, в. 6. Провидіння, $10, П. Головчак $10, Укр. Нар. Дім $5, Павло Корпан $5, д-р М. Михаленко $4, Д. Шмагала і Гр. Коваль по $2; по $1: І. Попович, І. Бурян, В. Свірчак, Р. Павлишин, М. Сорока, А. Білинський, Я. Полівчак, А. Горішний, Ст. Лабук, Мих. Пелех, А. Катфут, М. Когут, Н. Сало, З. Баранська, Н. Н., С. Постелюк, К. Голубець, А. Когут, Н. Страп, Гр. Савчак, В. Кокоць, А. Сарахман, о. М. Запарнюк, Н. Лемішук, Гр. Богайчук, Д. Которош, М. Мазур, М. Вербицький, И. Хміль, В. Шевчук, П. Коваль, Мих. Бурко, О. Е. Маліський, А. Каплиш, Г. Кісіль, М. Гапко, І. Тарнавський, Ф. Ольховий, І. Іванцьо, Т. Бобечко. Разом $78.00, дрібними датками $43.33. Разом $121.38. З продажі відзнак було $21.90. Разом прийшло $143.28. Розходу на Листопадове Свято було $49.45. До висилки осталося $93.83.

Жертви з панахиди в укр. кат. церкві. По $1: М. Шалапій, М. Хома, Н. Страп, І. Тарнавський, П. Головчак, В. Свірчак, І. Капраль, М. Розоміло, К. Голубець, Ст. Палівода, Н. Срибіцький, Н. Пелехатий; по 50 ц.: М. Бурко, І. Сало, П. Волянська, Н. Н. і Н. Н., В. Пиндар, К. Габрівська. Разом $15.50. Дрібними датками $26.99. Разом $42.49.

Жертви з панахиди в укр. прав. церкві. По $1: І. Вівчаровський, Р. Волошин, М. Лупань, Г. Коваль, О. Бур, І. Мазур, С. Дурер, Н. Щупак, С. Михайлів, М. Роздільський, М. Хандога, І. Мелянич, М. Куць, А. Горішний, Г. Лоànський, М. Сеник, М. Федорчак, Я. Волянський, о. М. Запорнюк, П. Корпан, Н. Пеленів; по 50 цнт.: В. Курч, П. Маринчак, Н. Каїк, І. Паплиш, Н. Мураль. Разом $23.50. Дрібними датками $18. Разом $41.68.

З Укр. Нар. Дому є $93.83, в укр. кат. церкві $42.49, в укр. прав. церкві $41.68. Разом усього $178.00. Згідно з ухвалою зборів Злучених Українських Організацій вислано через Обеднання на слідуючі ціли: на інвалідів у Львові $100, на Рідну Школу $50, а на У. В. О. $28. Разом $178.

С. Г. Палівода.

ВІЛІМЕНТИК, КОНН.

Гарний концерт.

Дня 4 грудня 1932 р. влаштовано в „Віндгем Гай Скул" українську виставу, на яку складалися музичні, хорові й танкові пописи тутродженої української молоді. На концерті було понад 500 осіб, між ними дуже багато чужинців. Мейор міста розповів про український нарід та висказав подяку всім тим, що влаштували цей концерт. А присутні чужинці не щадили оплесків і казали, що ще в життю не бачили таких чудових строїв, які побачили на тій виставі.

Концерт влаштовано при допомозі балетмайстра Авраменка й учителя Пиголяка. Знову о. Климович з Ню Брітен допоміг нам зі своїми хлопцями, що чудово грали. А хор з Ансонії уріжнородний програму.

Згадаю, що проповідник Галенда з Гартфорд сказав вступне слово й по англійськи представив змагання українського народу до державної незалежности.

Свято закінчено відспіванням американського й українського гимну. А п. Авраменкови і п. Пигулякови вручено дарунок у золоті і два кошики живих цвітів.

Комітет.

PATERSON, N. J.

Ukrainian Club Organized.

The newly organized Ukrainian Social Club of Paterson held its first meeting of the new year on Tuesday evening, January 3. The meeting was attended by a large number of young boys and girls of Ukrainian parentage from Paterson and vicinity.

In the absence of President Ted Posmure, Vice President John Burney conducted the meeting. Minutes were read by Secretary Marian Adams, new and old business acted upon, and final arrangements for the Valentine Dance were completed. This dance will be held at St. Boniface Hall, Saturday evening, February 18th, 1933. It will feature the well known radio artist Skipper Garrison and his orchestra.

Any boy or girl of Ukrainian decent, in Paterson or vicinity wishing to enroll to this club, may do so by attending the next meeting, which will be held on Tuesday, January 17, at eight o'clock, at St. Boniface Hall, 435 Main Street, Paterson, N. J.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Союз Українок в допомозі Світовій Виставі.

Як видно з дописів, то деякі громади вже складають свої жертви, щоби пособити добрій справі, себто Всесвітній Вистави в Шікаґо. Якби то такі вистави відбувались що 10 літ, тоді можна собі їх легковажити, але така вистава, як теперішня, це річ велика. Тому ми повинні таку Всесвітню Виставу підтримати і складати жертви, щоби вона випала якнайкраще. Якби то всі українські громади в Америці і Канаді це розуміли, то влаштовувалиб концерти, представлення, вечері, обіди чи чайні вечері, а дохід призначували би на Виставу. Тоді вкоротці мали би ми зібрану суму, яка потрібна до Вистави. Правда, що тяжкі часи, але для такої справи як Всесвітня Вистава ми повинні собі багато річей відмовити, а таки зложити гроші на Виставу.

І наша громада при українській православній церкві сповнила свій обовязок щодо Всесвітньої Вистави в Шікаґо, бо в серпні м. р. відбувся концерт в честь великого гетьмана України, Івана Мазепи, а дохід з концерту був призначений для Вистави. Також хочу згадати про наш відділ Союза Українок, який гуртується при згаданій громаді, і хоче своєю лептою також причинитися до такої важної справи як Всесвітня Вистава в Шікаґо. За ініціативою Союза Українок відбувся дня 18 грудня м. р. чайний вечір, на якім зібрано понад 8 долярів. Вкоротці відбудеться другий чайний вечір, щоби зібрати більшу суму й заслати в призначене місце. Бажаємо, щоби й інші жіночі товариства влаштовували подібні підприємства, щоби своєю лептою помогти такій великій справі як Світова Вистава.

Анастасія Панькова, секретарка.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕКСОН, ГАЙТС, Н. Й.

З гостини на Рідний Край.

Підчас новорічної гостини в домі громадян Сайкевичів господарі й гості не забули за Рідний Край і зложили $24, які відослано до Обеднання. Жертвували по $5: Іван Сайкевич, Я. Гаврилко, д-р Л. Мишуга; К. Банд $2; по $1: М. Пізнак, панни: Іванна Ількевич і Леся Кінаш, Н. Гавришенко, Я. Чиж, Б. Каштанюк і Д. Галичин.

В. Старушок.

З АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ГУМОРУ.

"Marry Christmas, Judge, Merry Christmas," said Tony Dissek, 37, of 520 Perry street, charged with being drunk.

City Court Judge Burd looked him over. "What do you mean by Marry Christmas at this time," he said.

"I am a Ukrainian," said Dissek, "And this is the Ukrainian Christmas."

"Oh yes," replied the judge, "it slipped my mind. Sentence suspended."

(Buffalo Times, January 7, 1933).

НАГЛИЙ СУД.

(3)

Предс. показує підс. світлини городської почти. Білас виясніє, як відбувався напад.

Після стрілів він вибив раму з віконця і приказав мені лізти крізь вікно.

Ми ввійшли до каси. Там була урядничка, яка, стероризована, сама помагала забирати гроші.

В міжчасі почув я стріляниу. Нагло вбіг до нас комендант і приказав відворот. Ми вийшли. По дорозі один з нас вернувся, забрав течку і нас дігнав. Перша група втікла перед нами.

По дорозі я сказав, що наплечник з грішми затяжкий. Його взяли від мене і передали іншому.

На полі командант нас перечислив. Нас було 9. Комендант сказав, що два мусіли впасти, або що вони втіклиіншим шляхом.

Ми пішли дальше, перебігли шлях і дійшли до ліса. По дорозі один з нас сказав, що є ранений в руку. В лісі комендант нас задержав, приказав гроші розділити на 2 части і перевязав раненого. З ліса ми вийшли на поляну. Там ми розділилися. Я, Данилишин і третій з каси пішли одною, 6 інших пішли іншою дорогою на Львів.

Ранений в руку дав свій револьвер Данилишинови.

Ми зайшли до Глинної Наварії. Коло 11-ої год. веч. перед стацією на яких 300 м. наш товариш дав нам гроші на білети, а сам вернувся.

Ми прийшли на стацію. Двері до почекальні були замкнені. Ми сперлися на поруче і стояли. Нагло ми почули кроки. Це були постерункові. Я був на переді.

Постерунковий спитав, хто? Я хотів відповісти, а в тім моменті Данилишин двічі стрілив і крикнув: Утікай!

За собою ми почули два стріли. Ішли ми полями аж до рана. В селі Черкасах в одній хаті поснідали, там обмилися і вичистилися. Селянці заплатили ми за снідання 1.20 зол.

Предс. Чи ви питалися що господарів?

Білас: Ми питались, чи далеко до Миколаєва. У тій хаті ми були 3 години. Зайшли ми потім до Розвадова. Там ми побачили, що за нами йдуть якісь залізничники.

Якийсь цивільний вийшов з хати і кликнув до нас, щоби ми увійшли до хати. Ми не пішли. Тоді він кликнув до заліз. — „лапце їх". Данилишин стрілив до тих, що за нами бігли. Ми побігли над Дністер і перебігли міст. За нами бігла товпа і кричала: „лапайце злодзея".

Ми відстрілювалися. Я вистріляв усі набої. По дорозі ми знов потрапили на ріку. Я перший скочив до ріки і перейшов ріку. Тимчасом поромом переїхала погоня.

Я бачив, що ми пропали і сказав Данилишинови. **Знаєш, застріль мене і себе.** Але Данилишин сказав, що він того не зробить, що вони самі з нами розправляться.

Нас схопила погоня і побила. Запровадили нас до села, — де надійшли 3 постерункові. Вони нас скували і відвезли до Миколаєва.

На постерунку нам веліли положитися на підлогу. Потім нас відвезли до Львова.

Предс. Значить, у ваших зізнаннях є тільки одна ріжниця, а саме відносно Коссака.

Білас. Так. Але я зізнав про Коссака під впливом умучення. Поліція мені це піддала, а я потвердив.

Предс. Але ви зізнали про Коссака й у слідчого судді.

Білас. Так, але в другій кімнаті була поліція.

Предс.: Чи ви поповнили напад для зиску?

Білас: Ні, я нападав для організації О. У. Н.

Предс.: Як довго належите до організації?

Білас: Від 1919 р.

Предс.: Ви належали до „пятки"?

Білас: Нас було чотирох: Мотика, Данилишин, Буній і я.

Заперечує вбивство Голувка.

Предс.: А ви брали участь в нападі на Голувка?

Білас: Ні.

Предс.: Але ви зізнали.

Білас: Я це зізнав, бо хотів відтягнути справу перед суд присяглих.

Предс.: Але ви подали подробиці.

Білас: Це я зізнавав з фантазії, а про подробиці знав з газет. Позатим я про цю справу більше говорити не буду.

Вотант Міґале: Як довго ви були на почті?

Білас: Дуже коротко, може мінуту, дві.

Вот. Двожак: Що ви робили в ОУН.?

Білас: Мотика, який мене приєднав до організації, давав мені читати літературу.

Вот. Двожак: Чи Мотика не говорив вам, хто вбив Голувка і робив напад на почту в Трускавці?

Білас: Ні.

Прокуратор: Ви втягнули Бунія до ОУН.?

Біл.: Так.

Прок.: Ви його заприсягали на револьвер?

Біл.: Так.

Прок.: А звідки ви знали той церемоніял?

Біл.: Від Гнатова.

Прок.: Чому ви питали Бунія, щоби робить Голувко, куди він ходить, що робить?

Біл.: Я вже зізнав, чому я так говорив.

В тім моменті підсудному робиться недобре. Пе вооду і скидає куртку. На салю вносять лавку з опертям (досі була лавка без опертя). Білас зізнає дальше сидячи.

Прок.: Чи, як ви Бунія заприсягали, він був сторожем в пансіоні Василянок? — Біл.: Ні.

Прок.: Чи одного дня ви говорили з Мотикою, що буде якась робота в Трускавці? — Біл.: Ні.

Прок.: Алеж Мотика зізнав вам це до очей.

Біл.: Мотика зізнав неправду.

Прок.: Чи Данилишин брав участь в нападі на почту в Трускавці?

Біл.: Не знаю.

Прок.: А чому ви так зізнали?

Біл.: Я так не зізнав.

Прок.: Це буде відчитане.

Прок. ставить внесок — відчитати зізнання Біласа перед слідчим суддею 2. грудня 1932 року.

Прок.: На поліції ви про Коссака нічого не говорили, а щойно перед суддею?

Білас: Про те, що я говорив перед суддею, знала поліція...

Обор. Старосольський: Чи ви знали, на що ви йдете до Львова?

Біл.: Ні!

Прок.: Ви кажете, що ви не знали, на що ідете, але ви знали, що це приказ і ви виконали його.

Біл.: Так!

Прок.: Чому саме вас і Данилишина з Трускавця вибрали?

Біл.: Не знаю!

Обор. Шухевич: Пане Білас, втікали 2 групи; не знаєте, куди пішла друга група?

Біл.: Не знаю.

Обор. Шухевич: Хто звербував Данилишина?

Біл.: Здається — Мотика.

Обор. Шухевич: Як вбито Голувка, чи багато говорили про ту подію?

Біл.: Говорили, і то навіть багато і подрібно.

Председник відчитує зізнання Біласа, зложені перед слідчим суддею, де його конфронтовано з Мотикою, Ярославом Біласом і Данилишином.

(Предсідник заряджує 10-мін. перерву, яка триває від год. 12.15 до год. 12.50).

Дальші зізнання Біласа.

Предс.: Чи ви, п. Білас, вже здорові?

Біл.: Так.

Предс.: Чи вас переслухував комісар Петрі в присутности свідків? Ви зізнали тоді подробиці про вбивство Голувка та про те, що командантом „пятки" був Гнатів, що Гнатів мав вам доручити, щоби ви розвідалися, хто такий Голувко, чи то він переводив пацифікацію і т. д.

Біл.: Я вже говорив, чому я так зізнав. А подробиці знав я з газет.

Предс.: Чи ви є карний член організації?

Біл.: Так, але я дістав приказ від організації щодо цього року.

Прокуратор: Ви заперечили, буцімто ви від Коссака дістали приказ від невідомого чоловіка і це вам вистарчило?

Біл.: Так, він заявив, що він з організації і я тому повірив.

Предс.: Таж міг це бути якийсь агент або провокатор.

Біл.: Але в тім випадку не було.

Прокур.: А коли ви пізнали Коссака?

Білас: В 1932 р.

Прокуратор ставить внесок, щоби долучити акти процесу з Дрогобича, де були обвинувачені разом Коссак і Білас на доказ, що Білас мусів знати Коссака (йде про пластовий процес 54-рох у Дрогобичі).

Обор. д-р Ганкевич: **Чи ви вбили покійного Голувка, чи ні?**

Білас: Ні.

Обор. Д-р Ганкевич: **Отже ваші зізнання про те, як ви били Голувка, є фантазією?**

Біл.: Так.

Д-р Старосольський: Чи ви вступили до ОУН, чи до УВО?

Біл.: Ще до УВО.

Д-р Старос.: Що давав вам читати Мотика?

Біл.: Сурму, бюлетен і інші видання леґальні про націоналізм.

Д-р Старос.: Ставить дальші внески, щоби вияснити психольоґічне підложе справи.

Предсідник противиться таким питанням, опісля допускає, але д-р Старосольський резиґнує з дозволу.

Обор. д-р Глушкевич: **Чому ви не відмовилися від нападу?**

Білас: Я не міг, бо я складав присягу.

Обор. д-р Марітчак: А що могло бути, якби ви не виконали були приказу?

Білас: Могла би мене організація виключити або вбити.

Прокур.: **А чому ви стріляли по дорозі до постерункових?**

Білас: **Бо не могли ми, маючи револьвери, датися зловити без нічого.**

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СЕЙНТ ЛУІС, МО.

Листопадове Свято.

Дня 13. листопада відсвяткувала українська греко-католицька парохія в Сейнт Луіс, Мо., Листопадове Свято в 14. річницю проголошення у Львові й у Галичині української влади. Свято почалось відправленням панахиди за поляглих борців у визвольні боротьбі нашим новим парохом, о. Йосифом Ганяком. Відтак зібрався народ до церковної галі, де містопредсідатель комітету парохіяльного, Михайло Дмитришин, короткою промовою відкрив свято і попросив о. Йосифа Ганяка, яко наочного свідка подій, щоб він представив зібраним ту велику історичну подію.

о. Йосиф Ганяк у півторагодинній промові начеркнув, як живий образ, змагання за незалежність України. В другій частині своєї промови зясував причини, чому 40-міліоновий нарід український не осягнув свого ідеалу, „хоч стільки народу впало за свободу, встоятись не було сили". У третій частині вказав дорогу, котрою треба йти українському народови до своєї мети. „А цю дорогу, — говорив бесідник, — начеркнув нам наш великий Тарас. Перша половина цеї дороги, то наука, просвіта, освідомлення ураїнського народа, це хотіння всіми волі".

Тут бесідник перервав свою промову й на його знак Стефанія Гардиґайло віддеклямувала „Учітеся, брати мої", Тараса Шевченка, а Катерина Дмитришин „Мово рідна, слово рідне", Сидора Воробкевича.

Дальше бесідник, кінчаючи свою промову, вказав, що й другу половину нашої дороги до волі передав нам до здійснення наш Тарас в своїм заповіті. Тут виступив школяр Йосиф Сопко та своїм дзвінким голосом віддеклямував „Заповіт".

Після того М. Дмитришин попросив д-ра Н. Клима на другого бесідника, який в палких словах закликав зібраних, щоб сповнили свій святий обовязок супроти наших інвалідів, та зложили свої пожертви тим інвалідам, які своїми грудьми боронили нашу рідну землю перед Ляхом і Москалем.

На цей поклик переведено збірку, яка принесла $50.75 й яку ухвалено переслати до Львова на інвалідів через „Обєднання", по відтягненню видатків $5.

На закінчення о. Йосиф Ганяк подякував усім, що так численно зійшлися помянути ці великі роковини і що причинились жертвами для наших інвалідів.

Молитвою „Боже Великий Єдиний" закінчилось це свято. Нарід розходився вдоволений, що бодай малою жертвою причинився до улекшення долі нашим дорогим інвалідам.

Жертви зложили: по $2: о. Й. Ганяк, М. Дмитришин, П. Трунко, Т. Фліс; по $1.50: д-р Н. Клим, Т. Владика; по $1: Н. Сопко, Гр. Качмар, М. Ґардиґайло, В. Білик, М. Вівчаровський, А. Перожак, Т. Лужецька, Е. Чулик, П. Курила, М. Дмитришин, А. Криса, К. Якимів, В. Хрунь, П. Фенчинський, Т. Шпить, В. Паращак, Гр. Лужецький, Т. Робак, С. Зілінський, П. Марфут, А. Хомик, І. Андибур, Гр. Криса, Й. Яцечко, І. Пилипчук, О. Кузів, І. Матолич, М. Войтасишин, Р. Матраль; М. Шпить 75 ц.; по 50 ц.: С. Волянський, П. Голдак, К. Гук, С. Паращак, С. Гармич, В. Гук, М. Сопко, Ю. Хомик, М. Поцілуйко, Т. Робак, Д. Сокальський, Ґ. Оліяр, Н. Тиндик, І. Паращак, В. Прокопів, Н. Чухрай, Т. Гриньків; по 25 ц.: М. Коропецький, М. Ґойда, А. Помірко, М. Харів, М. Бульбак, Т. Колодій.

Комітет Листопадового Свята.

В однім селі був дуже великий силач. Часто приходили до нього люди навіть із дальших околиць, щоби спробувати, чи не поборять його. Раз приїхав із далеких сторін молодий силач, щоби попробувати з ним сили. Сільський силач працював в огороді. Незнакомий пішов туди та попровадив і коня зі собою. Сказав до сільського силача:

— Приятелю, я зробив 40 миль, щоби з тобою поборотися.

Силач нічого не відповів, узяв приїзжого в поясі, перекинув його через пліт і забрався наново до роботи в городі.

— Ну, що? маєш ще може щось сказати мені?

— Ні, я лише хотів просити тебе, щоби ти перекинув ще через пліт і мого коня.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

BUFFALO UKRAINIANS START THREE-DAY CELEBRATION OF CHRISTMAS TODAY.

Today is Christmas.

The Ukrainian people of Buffalo will tell you so.

A glance at their homes, decorated for the holiday, will let you know without need of words. Perhaps you may hear their children singing after mass — singing the old carols of their nation.

For they keep the old Julian calendar — 14 days behind the more common Gregorian system of counting the days. That's why it's Christmas today. It's Dec. 25, too. And the New Year is still a week away.

Fast for Week.

For seven weeks the Ukrainian people have been keeping a fast in preparation for this Christmas Day. Last night they waited till it was time for the first star to appear. Then they set down to their "Holy Supper," a meal of 12 dishes served without meat.

With rites as old as the seal of Ukraine each family broke the proskurka — bread that had been blessed in church — and exchanged good wishes with each other. Under their fine embroidered tablecloths, the best in each house, hay have been spread.

Most important of their foods was the kutia, boiled whole grains of wheat with poppy seed and honey. There was cabbage cooked with rice. And boiled dumplings stuffed with potatoes. There were prunes, and finally fruit and home-made doughnuts filled with jelly.

Candles at Table.

Upon every table candles burned. For no Ukrainian family is so poor that Christmas Eve supper is not eaten by candlelight, and none is so rich that candles are not welcomed on the board that night.

After supper no work was done in some homes. Even the dishes were stacked to wait till today for washing.

In some homes, according to an old Ukrainian custom, each girl made a wish above her plate. Then, when the dishes were washed, the plates and the silver were put back on the table just as they had been for the supper. Perhaps the wishes will come true. And perhaps some Ukrainian mother a long time ago had a clever idea of how to get the dishes done on holiday without coaxing.

Each family stayed at home together until 10 p. m. And then everyone went to mass at St Mary's Ukrainian Orthodox church, 448 Elk street. Over and over they sang that call of faith and exaltation, "Z namy Boh"—"God Is with Us," and the great old Christmas carol of the Ukraine. "Boh Predvichny Narodywsia"—"The Anti-Aged God Is Born." They were led by Rev. Stephen Mysiychuk, the pastor, and the celebrated Buffalo Ukrainian "Chorus Bandurist."

Sing Carols.

Rev. Musiychuk conducted mass again at 10 a. m. today. At its close, children in Ukrainian costume sang carols in the section of the city neighboring the church.

Christmas will be celebrated for three days, in accordance with the old world custom. The chorus will sing during masses all three days.

"We needed a three-day holiday in Ukraine," explained Mrs. Isador Lensky, 177 Herman avenue, who came from that land. "People there get up at 4 in the morning, get their own work done and to work for their employers by sunrise, and return home at sunset to finish their chores."

There is no Santa Claus, but in each Ukrainian home the father brings in a great sheaf of wheat and rye and puts it in the place of honor under the holy pictures. There it stays until New Year's. This sheaf is called "Did," "grandpa," and represents the spirit of ancestors to whom honor should be paid at Christmas time. Nuts and fruit for the children are hidden in straw under the table on Christmas Day.

Each man takes his wife to visit first with her parents and then with his on Christmas Day. They always take their children and gifts of food with them.

(The Buffalo Times, Saturday, January 7, 1933).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КОРТІС БЕЙ, Мд. Братство св. Михаїла, від. 55 У. Н. Союза, повідомляє всіх своїх членів, як місцевих так і позамісцевих, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, дня 15 січня 1933 р. в гали парохіяльній, точно в годині 2.30 пополудні. Проситься всіх членів прибути бо є важні справи до полагодження. Також довгуючих членів проситься по можности вирівнати свої вкладки до відділової каси. За уряд від. 55 У.Н.С. П. Чайковський, предс.; Н. Шандровський, секретар.

ПРОГРАМУ ЧАРОДІЙНОГО КИЛИМА ОДЕРЖАНО В ПОЛУДНЕВІЙ АМЕРИЦІ.

Лист доносить, що барон Мунґавзен є у Чілійців такий популярний, як і в Американців.

Недавно одержано лист від одного слухача програми Локі Страйк Чародійного Килима з корабля, який приплив до пристані Вальпарайзо, Чіле, з місцевости яка віддалена коло 6,000 миль від Ню Йорку. В тім місті він повідомляє про слухання програми Чародійного Килима, в якій бере участь Джек Перл як „Барон Мунґавзен".

Кілька моряків, які знаходилися близько радія, тішилися цею першою програмою так безмірно, що на слідуючі програми приправлено голосник на покладі корабля, щоб уможливити усій службі любуватися цим смішним оповіданням „Барона".

У своєму листі моряк вказує, що в цій части Полудневої Америки розпродується більше коротко-филевих радій, ніж у яких інших. А каже, що це діється тому, бо там є велика популярність програм зі стейтів, які вони можуть дістати через ці коротко-филеві радія. Коротка відпустка переконала його, що Джек Перл є добре знаний і популярний між людьми в Чіле, які говорять по англійськи. (Огол.).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(46)

За тиждень Джон Блейк уже був одягнений по лицарському в тяжкі шати. Він тепер і сам себе не пізнавав у такому дивному вбранню. На коні він їздив дуже добре, бо ще будучи в Америці багато грав у польо. Це привчило його сидіти на коні ліпше від багатьох лицарів Німру. Сер Ричард навчив його добре володіти мечем та важкою списою. Він уже готовий був до змагання з кождим лицарем Німру й не боявся за себе.

На невеликій площі замку кождого тижня відбувалися змагання лицарів. У той день збиралися лицарі зі своїми жінками й доньками та приглядалися лицарським забавам. Змагання часто набирали дуже завзятого характеру й й кінчалися лише тоді, коли один з лицарів злітав з коня. На такі змагання обовязково приходила Ґвінальда зі своїм батьком. Вона часто й жваво реаґувала на лицарські рухи й витала переможців, як перша жінка в замку.

Нарешті настав час і Блейкови виступити вперше у змаганнях. Його вміння їздити на коні відразу кинулося всім у вічі. Він їздив добре, а сидів на коні інакше ніж інші лицарі, що цікавило всіх і подобалося багатьом як цікава новина. Блейк мусів змагатися з сером Малюдом, який запобігав ласки доньки князя, Ґвінальди. Сер Ричард улаштував змагання Блейка з Малюдом, щоб відразу піднести вгору лицарську гідність Блейка.

Коли Блейк, перед початком змагання, по лицарському звичаю, їхав до князівського місця, щоб уклонитися, то всі звернули увагу на його зручність і вміння їхати верхи. Князь завважив, що йому здається, що новий лицар цілком злитий зі своїм конем та узброєнням. Ця увага розсердила сера Мелюда й він, вибравши нагоду, запитав княжну: „Ви все ще думаєте, що він лицар і вірите йому?" На це Ґвінальда відповіла: „Він тут чужинець, далеко від своєї землі. Лицарськість вимагає, щоб до нього ставитися приязно".